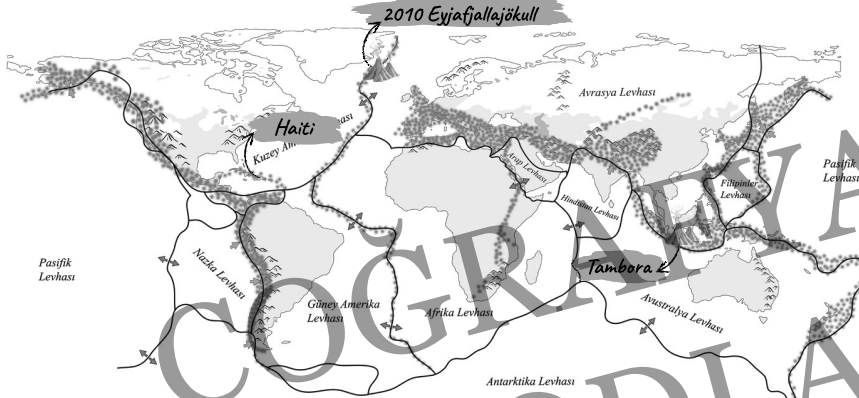
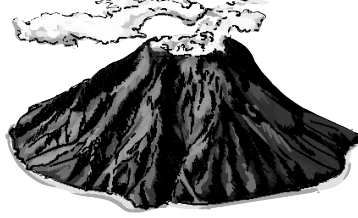

VOLKANİK PATLAMALAR: Genç oluşumlu arazilerde, fay hatlarından yüzeye kül, gaz, lav akıntıları çıkar. 5.000 civarında aktif volkan bulunur. Bu volkanlar bazen küçük alanları etkilerken bazen Dünya çapında etkileri olabilir. Etki alanı geniş volkan patlama örnekleri aşağıda verilmiştir.:

- 2010 Eyjafjallajökull (İzlanda) volkan patlaması
- 1815 Tambora (Endonezya) volkan patlaması

DEPREMLER: Dünya'da her gün birçok deprem olsa da bunlardan çok az bir kısmı yıkıcı etkiye sahiptir. Özellikle tektonik depremler yıkıcı etkiye sahiptirler. Aşağıdaki haritada depremlerin en fazla görüldüğü yerler işaretlenmiştir.

- 2010 yılında Haiti' de meydana gelen depremde 316 bin kişi hayatını kaybetmiştir.

KÜTLE HAREKETLERİ: Yer çekiminin etkisi ile arazideki materyallerin yamaç boyunca kaymasını ifade eder. Kaya düşmeleri ve toprak kaymaları kütle hareketleri içinde yer alır. Eğimin ve yağışın fazla olduğu, tabakaların eğime paralel uzandığı killi yapıdaki arazilerde heyelanlara rastlanır.

Kodlamalar ve Notlar

1

Aşağıdaki doğal afetlerden hangisinin etkisi daha uzun sürede ortaya çıkar?

- A) Volkanizma
- B) Tropikal Siklon
- C) Sel
- D) Erozyon
- E) Deprem

2

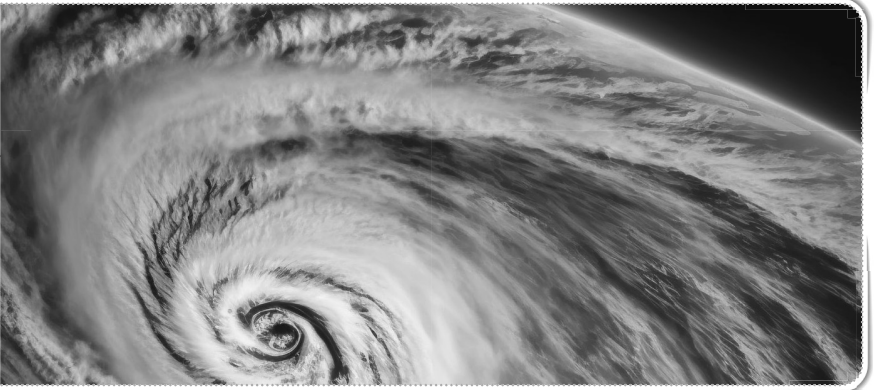
Aşağıda verilen ülkelerin hangisinde aktif volkanlar bulunur?

- A) Venezuela
- B) İtalya
- C) Norveç
- D) Nijerya
- E) Türkiye

BİLGİ
KÖŞESİ

KATRİNA KASIRGASI

2005 yılında oluşmuş saatte 120-130 km hızlara ulaşan ABD tarihinin en yıkıcı kasırgalarından biridir. 65 milyar dolarlık hasara neden olmuştur.

Kodlamalar ve Notlar

1

Orman yangınları aşağıdaki ülkelerin hangisinde daha az yaşanır?

- A) İsveç B) İtalya
C) Yunanistan D) İspanya
E) Hırvatistan

2

Aşağıda verilen ülkelerin hangisinde sel ve taşkınların yaşanma ihtimali daha azdır?

- A) Hindistan
B) Cezayir
C) Bangladeş
D) Endonezya
E) Brezilya

3

Depremler aşağıdaki doğal afetlerden hangisinin ortaya çıkmasında etkili değildir?

- A) Tsunami
B) Çiğ
C) Volkanik patlamalar
D) Tropikal siklonlar
E) Heyelan

2. BÖLÜM: KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİMİ

DOĞA VE DEĞİŞİM

ÇÖLE DÖNEN ARAL GÖLÜ: Kazakistan ve Özbekistan arasındaki Aral Gölü Dünya'nın 4. büyük gölü durumundaydı fakat günümüzde sularının %90'ını kaybetti. Özbekistan göle su taşıyan akarsuların sularını pamuk ve pirinç üretimi için bilinçsiz bir şekilde kullandı. Nehirlerin göle su taşıyamamasına neden oldu ve göl kurudu. Gölün kuruması mevsimler arası dengeye, bölgedeki biyoçeşitliliğin azalmasına insanların bölgeden göçüne ve birçok çevresel etkiye neden oldu.

KAYBOLAN LİMAN "EFES": UNESCO Dünya Kültür Mirası Listesi'nde bulunan Efes Antik Kenti bugün denizden içerilerde, limandan uzaktır. Döneminin önemli liman şehirlerinden olan Efes Antik Kenti'nin liman özelliğini kaybetmesinin nedeni Küçük Menderes Nehri'nin getirdiği alüvyal materyallerin limanın önünü doldurmasıdır.

KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİMİ

Normal şartlarda uzun yıllar içinde değişmesi gereken iklim, atmosferdeki gaz bileşiminin bozulması sonucunda daha kısa sürede değişime uğrar. Dünya'nın ortalama sıcaklığındaki kademelı artışa canlılar ayak uydurmakta zorlanır ve bundan etkilenirler.

Sera Etkisi: Güneş ışınları Dünya'ya kısa dalga boyunda ısı olarak gelir ve yüzeye çarparak uzun dalga boyuna geçip sıcaklığa dönüşür. Sera gazları dediğimiz karbondioksit ve metan gazı gibi gazlar bu sıcaklığın bir kısmını atmosferde tutar ve sıcaklığın uzaya yansımını engeller. Atmosferdeki gazlar sera etkisini artırarak Dünya'nın giderek ısınmasına ve bunun sonucunda küresel ısınmaya neden olur.

KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİMİNİN NEDENLERİ

FOSİL YAKIT KULLANIMI (%56): Kömür, petrol gibi fosil yakıtların yanması sonucunda atmosfere önemli miktarda karbondioksit salınır. Bu karbondioksit artışı sera etkisini güçlendirir.

- Fosil yakıtlar sıcaklığı atmosfer içinde hapsederek küresel ısınmaya neden olur.
- Sera gazı artışının %56'sını tek başına fosil yakıtlar gerçekleştirir.
- Fosil yakıtlar içinde ana sorumlu kömürdür. Sera gazı emisyonlarının %43'ü kömürden kaynaklanır.
- Fosil yakıt kullanımı 1800'lü yıllardan sonra Sanayi Devrimi'yle beraber ciddi anlamda artmıştır.
- Atmosferdeki karbondioksit miktarı 1750 yılında 280 ppm seviyelerinden günümüzde 400 ppm seviyelerine çıkarak Dünya tarihindeki rekoru kırmıştır.

ORMANSIZLAŞMA (%17): Ormanların tahrip edilerek bölgenin ormansız alana dönüşmesini ifade eder. Tarım arazisi açmak, mera alanı oluşturmak, yerleşim yeri açmak için ormanlar tahrip edilir ve karbon döngüsüne zarar verilir. Ormanların karbon üzerinde etkileri şunlardır:

- Karbonun toprakta tutulmasını sağlar.
- Fotosentez ile atmosferdeki karbonu tüketir.

ATIKLAR: Çöplerin bulunduğu alanlardan atmosfere metan gazı salınımı olur. Metan gazı küresel ısınmanın önemli tetikleyicilerinden biridir. Endonezya'da çöp dağlarının yakılması sonucu doğaya ciddi oranda metan gazı salınımı olmaktadır. Bu olay karbondioksitten 34 kat daha fazla sera gazı oluşturmaktadır.

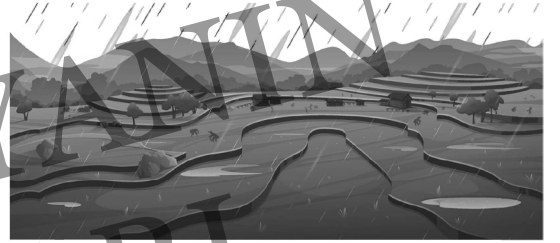

TARIM UYGULAMALARI: Çeşitli tarım uygulamaları küresel ısınmaya neden olabilir. Aşağıda bunun örnekleri verilmiştir.

- **Palm Yağı Üretimi:** Dünya yağ üretiminin yüzde %30'u palm yağı üretimi şeklindedir. Tropikal bölgede palm yağı üretimi için tropikal ormanlar kesilmekte bu da küresel ısınmaya neden olmaktadır.

- **Pirinç Tarımı:** Bataklık alanlarda üretilen pirinç atmosfere ciddi anlamda metan gazı salınımı yapar.

- **Anız Yakılması:** Anız, tarımsal üretim sonucunda biçilmiş olan ekinlerin geride kalan kök ve saplarıdır. Bu kök ve sapların yakılması sonucunda atmosfere karbondioksit salınır.

- **Siğir ve Koyun Yetiştiriciliği:** Birçok hayvan midelerindeki metan gazını doğaya salarak küresel ısınmada etkili olur. Özellikle inekler metan gazı salınımının başında gelir.

KENTSEL ISI ADASI: Kırsal alanlara göre şehirlerin daha fazla sıcak olmasını ifade eder. Şehirlerin bitki örtüsünün az olması, betonlarla kaplı olması sıcaklığın şehirlerde 2 ile 5 °C daha fazla olmasına neden olur. Bu sıcaklığın etkilerini azaltmak için daha fazla klima kullanılır bu da daha fazla enerji tüketimine sebep olur. Bu enerji ihtiyacını karşılamak için daha fazla fosil yakıt tüketilir ve bunun sonucunda sera gazı üretimi artar.

KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİMİNİN ETKİLERİ

BUZULLARIN ERİMESİ: Küresel ısınma sonucunda dağ buzulları ve kutup buzulları erimeye başlamıştır.

Buzulların erimesiyle aşağıdaki olaylar gerçekleşir:

- Dağlardaki buzulların ilkbaharda erimesi selleri artırır. Ayrıca yaz mevsiminin daha kurak geçmesine neden olur.
- Dünya tatlı su rezervinin (%98) denizlere karışmasına ve tatlı su rezervlerinin azalmasına yol açar.
- Kutup buzullarının erimesi buradaki canlı türlerinin azalmasına yol açar.
- Kutup bölgelerinin daha sıcak olmasına neden olur.
- Deniz ve okyanus sıcaklığının değişmesine yol açar.
- Deniz seviyeleri yükselir.

DENİZ SEVİYESİNİN YÜKSELMESİ: Buzulların erimesiyle deniz seviyeleri 1900 yılından günümüze 10-12 cm'lik yükselme göstermiştir. Bu yükselmenin 2100 yılında 50 cm olacağı düşünülmektedir.

Deniz seviyesinin artmasıyla yaşanacak durumlar aşağıda verilmiştir:

- Kıyı bölgelerde yaşayan %20'lik Dünya nüfusunun yaşam alanı daralacak.
- Bangladeş, Hollanda, Endonezya gibi ülkeler sular altında kalacaktır.
- Tokyo, New York, Venedik gibi şehirler sular altında kalacaktır.
- Kıyı bölgelerde deniz suyunun yer altı sularına karışmasına neden olacaktır.
- Kıyı çizgileri değişecektir.
- Çeşitli canlıların yaşam alanlarının daralmasına neden olacaktır.

OKYANUSLARIN ASİTLİLİĞİNİN ARTMASI:

Atmosfer içinde artan karbondioksit deniz sularına karışarak suların asit oranını artırır. Bu artış sonucunda:

- Yosunlar olumlu yönde etkilenir.
- Mercanlar kendini yenileyemez ve yok olmakla karşı karşıya kalır. Gelecekte mercanların %30'unun yok olması beklenmektedir.

➤ Balıkların beslendiği küçük organizmalar zehirlendiğinden ekosistem zarar görür.

İKLİM ŞARTLARININ DEĞİŞMESİ: Küresel ısınmanın artmasıyla beraber uç değerlerde hava olayları görülür ve iklim şartları değişmeye başlar.

- Sıcak hava dalgalarında artışlar görülür.
- Bazı bölgelerde şiddetli yağışlar artar.
- Daha sıcak ve soğuk yıllar gözlemlenir.
- Bazı bölgelerde kuraklık artar.

METEOROLOJİK-HİDROMETEOROLOJİK

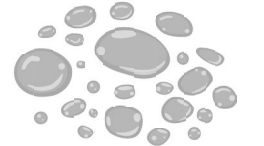
KÖKENLİ AFETLERİN ARTMASI: Küresel ısınma sonucunda meteorolojik ve hidrometeorolojik kökenli doğal afetler artış gösterir. Bunlar;

- sellerdeki artış,
- fırtınalardaki artış,
- kuraklıklardaki artış örnek olarak gösterilebilir.

EKONOMİK VE SOSYAL ETKİLERİN ORTAYA ÇIKMASI:

Küresel ısınmanın artması çeşitli ekonomik ve sosyal sonuçlar doğurur. Bu sonuçlar aşağıda verilmiştir:

- Üretim ve istihdam azalır.
- İşsizlik artar.
- Göçler artar.
- Su kaynakları azalır.
- Tarımsal üretim azalır.
- Turizm faaliyetler azalır..

KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİMİNİN SONUÇLARI

BIYOÇEŞİTLİLİĞİN AZALMASI: Bazı canlıların nesilleri tükenirken bazılarının yaşam alanı daralmaktadır.

- ▶ Foklar ve kutup ayıları besin sıkıntısı yaşamaktadır. Kutup ayıları vücut ağırlıklarının %10'unu kaybetmiş durumdadır.
- ▶ Sıcak sularda yaşayan canlılar kuzeye kayacaktır.
- ▶ Kuş türlerinin 1/8'i yok olacaktır.
- ▶ Tundra bölgesi gibi kuzey alanlarda canlı türleri artış gösterecektir.

ÇÖLLEŞME: Küresel ısınmanın artması iklimlerin kaymasına neden olmaktadır. Sıcaklık artışı ve yağış azlığı sonucunda birçok yerde çölleşme ortaya çıkar. Çölleşme toprağın susuz kalmasını ifade eder.

Çölleşmenin nedenleri şunlardır:

- ▶ meraların aşırı otlatılması,
- ▶ nüfus artışının fazla olması,
- ▶ küresel iklim değişikliğinin olması,
- ▶ su kaynaklarının yoğun tüketilmesi,
- ▶ yanlış tarım uygulamalarının yapılması.

Çölleşme nasıl engellenir?

- ▶ Ağaçlandırma çalışması yapılmalıdır.
- ▶ Kirli sular için arıtma sistemleri kurulmalıdır.
- ▶ Damlama sulama sistemleri kullanılmalıdır.
- ▶ Meraların aşırı otlatılması önlenmelidir.
- ▶ Aşırı sulamanın önüne geçilmelidir.
- ▶ Bölge halkı bilinçlendirilmelidir.
- ▶ İklim uygun tarım yapılmalıdır.
- ▶ Bitki örtüsü korunmalıdır.

Çölleşmenin sonuçları şunlardır:

- ▶ Biyoçeşitlilik azalır.
- ▶ Tarımsal üretim azalır.
- ▶ Su kaynakları kurur.
- ▶ Kıtık ortaya çıkar.
- ▶ Hastalıklar artar.
- ▶ Göçler yoğunlaşır.
- ▶ Ekosistemin dengesi bozulur.

KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİKLİĞİNİN TÜRKİYE'YE ETKİLERİ

- ▶ Güney kesimde kış yağışları azalacak.
- ▶ Karadeniz'de yağışlar %10-20 oranında artış gösterecektir. Güney kesimlerde ve iç kesimlerde yağışlar %30 azalacaktır.
- ▶ Doğu'da kar yağışlarının azalması buradan beslenen Fırat ve Dicle Nehirlerinin akışlarını azaltacaktır.
- ▶ Fırat ve Dicle'de suların azalması burada barajlardan elde edilen enerji üretimini düşürecektir.

- ▶ Orta ve güney kesimlerde kuraklık artış gösterecektir. Türkiye'deki yağışlar azalacak ve tarımsal üretimde düşmeler gözlemlenecektir.
- ▶ Tropikal kuşak kuzeye kayacak ve Türkiye Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da görülen sıcak ve kurak iklimin etkisi altına girecektir.
- ▶ Kuraklık ve sıcaklık artışı orman yangınlarının artmasına neden olacaktır.

Kodlamalar ve Notlar

KÜRESEL İKLİM DEĞİŞİMİYLE MÜCADELE

IPCC

(Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli)

BM tarafından 1988 yılında iklim değişikliğinin risklerini değerlendirmek için kurulmuştur. IPCC'de bilim insanları bir araya gelerek iklim değişikliğini değerlendirir ve iklim değişikliğinin bilimsel kanıtlarını ortaya koyarak siyasi liderlere iklim değişikliği, etkileri ve riskleri ile ilgili bilimsel değerlendirmeler sunarlar. Bugüne kadar 1990, 1992, 2000, 2007 ve en son 9 Ağustos 2021 olmak üzere 6 rapor yayımlanmıştır. Son yayımlanan raporda iklim değişikliğinin yaygın şekilde görüldüğü ve artarak devam ettiği belirtilmiştir.

BİLGİ
KOŞESİDÜNYA'YI HANGİ ÜLKE
NE KADAR KİRLETİYOR?

1. Çin	%32,48
2. ABD	%12,61
3. Avrupa Birliği	%12,61
4. Hindistan	%6,71
5. Rusya	%4,66
6. Japonya	%2,95
7. Almanya	%1,77
8. Güney Kore	%1,73
9. Suudi Arabistan	%1,64
10. Endonezya	%1,58
11. Kanada	%1,51
12. Brezilya	%1,26
13. Güney Afrika	%1,21
14. Meksika	%1,13
15. Türkiye	%1,13
16. Avustralya	%1,07
17. İngiltere	%0,87
18. İtalya	%0,83
19. Fransa	%0,78
20. Arjantin	%0,49

G20 ülkeleri Dünya'daki karbon salınımının %83,7'sini tek başına gerçekleştirir. Dünya'nın toplam sera gazı emisyonlarının dörtte birinden fazlasını Çin tek başına gerçekleştirir.

UNFCCC

(BM İklim Değişikliği ve Çerçeve Sözleşmesi)

BM öncülüğünde imzalanan küresel ısınmaya yönelik hükümetler arası ilk çevre sözleşmesidir.

► 1992'de Brezilya'nın Rio de Janeiro şehrinde imzalandı. Burada küresel ısınmayı azaltmak için ülkelerin yükümlülükleri belirlendi.

► Bu sözleşmede somut adımlar atılmamış ve yapılmamıştır. Bu yüzden Kyoto Protokolü yapılmıştır.

KYOTO PROTOKOLÜ

(Hükümetler Arası İklim Değişikliği Paneli)

► Kyoto Protokolü küresel ısınmanın neden olduğu zararları ortadan kaldırmak için hazırlanmış uluslararası bir anlaşmadır.

► 1997 yılında Japonya'nın Kyoto şehrinde imzalanmış ve 2005 yılında devreye girmiştir.

► Türkiye 2009 yılında anlaşmayı imzalamıştır.

► Protokolde alınan kararlardan bazıları aşağıda verilmiştir:

- Atmosferdeki sera gazı oranı 1990 yılı seviyesinin %5 altına çekilecektir.

- Fosil yakıtlar yerine alternatif enerji kaynakları kullanılacaktır.

- Güneş enerjisinin önü açılacak. Nükleer enerji ön plana çıkarılacaktır.

KYOTO

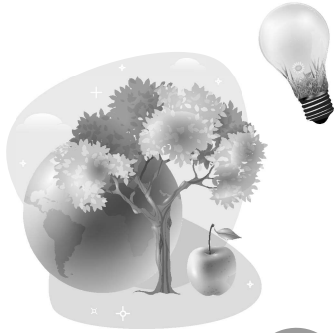
PARİS İKLİM ANLAŞMASI

UNFCCC çerçevesinde sera gazlarının azaltılması için 2016 yılında yürürlüğe girmiştir. Türkiye 6 Ekim 2021'de anlaşmayı onaylamıştır. ABD, 2020'de anlaşmadan çekildi. Ancak daha sonra tekrar anlaşmaya dâhil oldu. Alınan bazı kararlar şunlardır:

- ▶ Küresel sıcaklık artışının 2 °C altında kalması için çalışmalar yapılacaktır.
- ▶ Dünya genelinde karbon salınımı 2030'a kadar %50 azaltılacaktır ve 2050 yılında sıfıra indirilecektir.

Kodlamalar ve Notlar

Küresel iklim değişikliğiyle mücadele için bireysel olarak yapılabilecek çalışmalar şunlardır:

- ▶ Karbon salınımı azaltılmalı.
- ▶ Geri dönüşüm mekanizmaları oluşturulmalı.
- ▶ Enerji verimliliği sağlanmalı.
- ▶ Ormanlar korunmalı ve yenilenmeli.
- ▶ Tüketim alışkanlıkları değiştirilmeli.
- ▶ Enerji dostu araç ve gereçler kullanılmalı.

- ▶ Evler ısı kaybına karşı yalıtımlı hâle getirilmeli.
- ▶ Toplu taşıma araçları kullanılmalı.
- ▶ Kısa mesafelerde araç yerine yürünmeli.
- ▶ Geri dönüşümü olmayan ürünler kullanılmamalı.
- ▶ Alışverişte plastik poşet kullanılmamalı.
- ▶ Çöplere malzemeler ayrıştırılarak atılmalı.
- ▶ Az elektrik tüketen ürünler alınmalı.

KARBON AYAK İZİ

Birincil karbon ayak izi: Evsel enerji tüketimi ve ulaşım (Örneğin araba ve uçak kullanımı vb.) dâhil olmak üzere fosil yakıtlarının yanmasıyla ortaya çıkan doğrudan karbondioksit emisyonlarının ölçüsüdür.

İkincil karbon ayak izi: Kullandığımız ürünlerin tüm yaşam döngüsünden -bu ürünlerin imalatı ve en sonunda bozulmalarıyla ilgili- olan dolaylı karbondioksit emisyonlarının ölçüsüdür.

1

Aşağıdakilerden hangisi küresel iklim değişikliğinin nedenlerinden biri değildir?

- A) Ormansızlaşma
- B) Pirinç tarımı
- C) Atıklar
- D) Sığır yetiştiriciliği
- E) Deniz seviyesinin yükselmesi

2

Aşağıdakilerden hangisi küresel iklim değişikliğinde diğerlerinden daha fazla etkilidir?

- A) Fosil yakıtların yakılması
- B) Anız yakılması
- C) Deodorant kullanılması
- D) Sismik hareketlerin olması
- E) Tarımsal faaliyetler

3

Aşağıdakilerden hangisinin doğal çevrenin korunması için oluşturulduğu söylenemez?

- A) Kyoto Protokolü
- B) IPCC
- C) UNFCCC
- D) Ramsar Sözleşmesi
- E) NATO

Aşağıdaki soruların başındaki numaraları harita üzerinde doğru yerlere örnekteki gibi yerleştiriniz. Ayrıca soruların cevaplarını da karşılıklarına yazınız.

- ① Kyoto Protokolünün imzalandığı yer neresidir? Japonya
- ② BM İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi'nin imzalandığı yer neresidir?
- ③ Dünyaya en fazla sera gazı salınımı yapan ilk iki ülke hangisileridir?
- ④ Deniz seviyesinin yükselmesinden en fazla etkilenecek 3 ülkenin ismini yazınız. , ,
- ⑤ Dinozorların yok olmasına neden olan meteorun düştüğü bölge neresidir?
- ⑥ 2010'daki Eyjafjallajökull volkan patlamasının yaşandığı ülke hangisidir?
- ⑦ 1815 Tambora volkan patlamasının yaşandığı ülke hangisidir?
- ⑧ Çöle dönen Aral Gölü hangi iki ülke arasındadır?
- ⑨ 1973-2017 yılları arasında alanının %95'ini kaybeden göl (Aral Gölü dışında) hangisidir?
- ⑩ Küresel iklim değişiminden etkilenen büyük set resifi olarak adlandırılan bölge neresidir?
- ⑪ Sanayi Devrimi'nin ortaya çıktığı ülke hangisidir?
- ⑫ Uydu ölçümlerine göre Dünya'nın en sıcak yeri olarak ölçülen yer hangi ülkededir?
- ⑬ Dünya petrol rezervlerinin en fazla olduğu ülke hangisidir?
- ⑭ Dünya doğal gaz rezervlerinin en fazla olduğu ülke hangisidir?
- ⑮ İskandinav Dağları nerede yer alır?
- ⑯ Kayalık Dağları nerededir?
- ⑰ And Dağları nerededir?
- ⑱ Küresel ısınmadan olumlu etkilenme ihtimali olan tundra bölgelerini haritada gösteriniz.
- ⑲ Haritada Dünya deprem bölgelerini gösteriniz.
- ⑳ Dünya üzerinde yağışların fazla olduğu bölgeleri işaretleyiniz.
- ㉑ Harita üzerinde Akdeniz ikliminin görüldüğü alanları gösteriniz.

! OGM ANALİZ

GREENPEACE

Dünya'daki çevre sorunları ve doğal katliamlara karşı çeşitli faaliyetlerde bulunan çevre örgütüdür. Çevre konusunda kamuoyu oluşturmak, farkındalık sağlamak için kampanyalar ve etkinlikler düzenler.

! OGM ANALİZ

WWF

Açılımı Dünya Doğayı Koruma Vakfıdır. 1961 yılında kurulmuş olup doğanın zarar görmesini durdurmayı amaçlayan Dünya'nın en büyük çevre koruma sivil toplum kuruluşudur. Logosu panda sembolüdür.

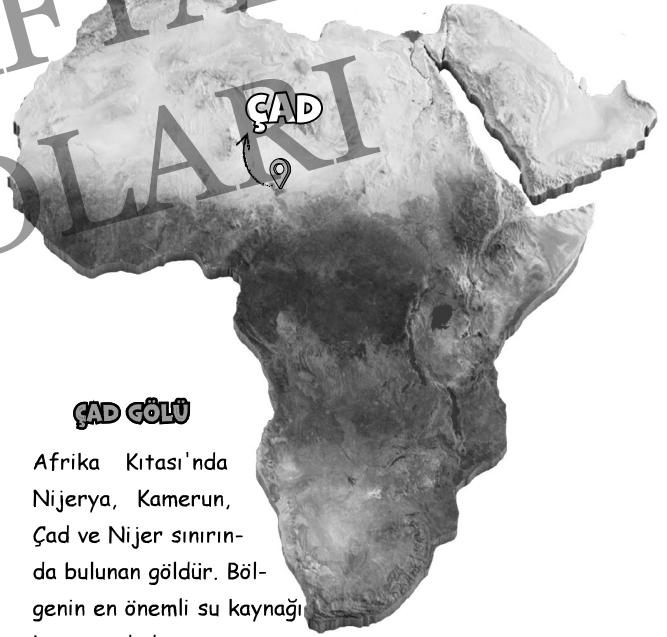

! OGM ANALİZ

TEMA

"Türkiye Erozyonla Mücadele ve Doğal Varlıkları Koruma Vakfı" Türkiye'deki doğa koruma alanında en bilinen sivil toplum kuruluşudur. TEMA'nın görevleri şunlardır:

- ▶ ülkemiz topraklarının çölleşme ve erozyon tehlikesine dikkat çekmek ve bu konuda mücadele etmek,
- ▶ yetismekte olan, var olan doğal ormanları korumak ve yeni ağaçlar dikerek insanlarda ağaç sevgisini aşılacak,
- ▶ dünya ekosistemini oluşturan toprak, su, orman, biyolojik çeşitlilik gibi doğal varlıkların korunması ve bununla ilgili toplumsal bilincin oluşmasını sağlamak,
- ▶ Türkiye'de yer alan tarım alanları, çayır ve meraları korumak, geliştirmek.

ÇAD GÖLÜ

Afrika Kıtası'nda Nijerya, Kamerun, Çad ve Nijer sınırında bulunan göldür. Bölgenin en önemli su kaynağı konumundadır.

Gölün alanı sıcak aylarda yarı yarıya azalmaktadır. Afrika'nın en büyük 4. gölü konumunda olan Çad Gölü, 1973'lü yıllardan günümüze kadar alanının yaklaşık %95'ini kaybetmiş durumdadır. Gölün suları tatlıdır. Çad Gölü'nde bilinçsiz su kullanımı biyoçeşitliliğin azalmasına neden olmuştur.